

Stáří jako pramen lehkomyslné mladosti

Papež František uvažoval o povolání Noema, který měl zachránit lidstvo před potopou. „V době, kdy žijeme pod neustálým tlakem - řekl papež -, kdy se pohybujeme mezi obrazem věčného mládí (...), a postojem, k čemu nám jsou staří lidé? Stáří pomáhá sundat masku života, který hledá jen potěšení, nebo který je uvnitř prázdný a který se otevírá korupci a opovrhuje druhými.“

16.03.2022

Biblický příběh nám symbolickým jazykem své doby vypráví cosi ohromujícího: Boha natolik roztrpčila lidská nepravost, která se rozmohla jako normální životní styl, že považoval stvoření lidí za omyl a rozhodl se je vyhladit. Bylo to radikální řešení, které mohlo být paradoxním rubem k milosrdenství, protože by již neexistovali lidští tvorové, dějiny, soud ani zavržení a mnohé oběti, předurčené k rozkladu, násilí, nespravedlnosti by byly provždy ušetřeny.

Nestává se někdy též nám, když nás zmáhá pocit bezmoci vůči zlu, anebo malomyslníme kvůli poslům neblahých zpráv, že se domníváme, jak by bylo lepší vůbec se nenarodit? Máme snad důvěřovat některým nedávným teoriím, které označují

lidský druh v životě naší planety za evoluční škodu? Je vše negativní? Nikoli.

Jsme skutečně pod tlakem a vlivem protichůdných podnětů, které v nás vyvolávají zmatek. Na jedné straně sršíme optimismem z věčného mládí, zažehnutého neobyčejným technickým pokrokem, který před nám vykresluje budoucnost oplývající stroji výkonnějšími a rozumnějšími než jsme my sami, jež budou léčit naše neduhy a promýšlet nejlepší možná řešení zaručující naši nesmrtelnost, tedy robotický svět. Na straně druhé jakoby se naše obrazotvornost stále více zaměřovala na výjevy konečné katastrofy, při níž vyhyneme. Něco takového by se stalo při případné jaderné válce. „Den poté“ – pokud zůstaneme naživu – bude nutné začít nanovo. Naprostá zkáza, aby se začalo od nuly. Samozřejmě nechci znevažovat pokrok, avšak zdá se, že naším

podvědomím se stále více rozpíná symbol potopy. Nynější pandemie ostatně nikterak lehce zatížila naši představivost o věcech, na kterých skutečně záleží v životě a jeho osudech.

Když se v tomto biblickém příběhu jedná o záchranu před zánikem a potopou pozemského žití, Bůh tento úkol svěřuje nejstaršímu ze všech, Noemovi, muži „spravedlivému“. Kladu si otázku, zachraňuje stáří svět? V jakém smyslu? A jak stáří zachraňuje svět, v obzoru pozemského života anebo pouze přežitím až do potopy?

Ježíšova slova, která se odvolávají na Noemovu dobu, nám napomohou k prohloubení smyslu oné biblické stránky, kterou jsme vyslechli. Když Ježíš mluví o konci časů, praví: „Jako bylo v době Noemově, tak tomu bude v době Syna člověka: jedli a pili, ženili se a vdávali až do dne, kdy Noe

vstoupil do archy a přišla potopa a zahubila všechny“ (Lk 17, 26-27). Jíst, pít, ženit a vdávat se je však něco zcela normálního, a nikoli příklady nějaké zpustlosti. V čem tedy spočívá zkaženost? Ježíš ve skutečnosti klade důraz na to, že pokud se lidé omezí na výlučné vychutnávání života, přestávají dokonce vnímat svou hříšnost, která umrtvuje jejich důstojnost a zamořuje ji jedem. Když se vytratí vnímání zkaženosti, stane se z ní cosi normálního: vše totiž můžeme zaplatit, opravdu vše! Lze nakupovat a prodávat – názory i skutky spravedlnosti – to vše je v obchodním i profesionálním světě obvyklé. Zkaženost se lehkomyšlně prožívá, jako by byla součástí běžného lidského blahobytu. Když něco jen pomalu postupuje kupředu, třeba nějaký proces, kolikrát slýcháváme, že za úplatu jej někdo může urychlit. Všichni to dobře známe a korupce se jeví jako normální součást bytí, což je ošklivé.

Dnes dopoledne jsem o tom mluvil s jedním pánem. Životní statky se tak spotřebovávají a užívají bez obav o duchovní kvalitu života, bez péče o životní prostředí ve společném domově. Vše je třeba zužitkovat, aniž bychom se starali o pokoření a sklíčenost, jimiž mnozí lidé trpí a o zlo ve společnosti. Dokud lze běžný život naplnit „blahobytem“, nechceme přemýšlet o tom, co jej zbavuje spravedlnosti a lásky. „Mně se daří dobře! Proč bych myslel na problémy, války, lidskou bídu, chudobu a špatnost? Je mi dobře a na druhých mi nezáleží“, to je podvědomé smýšlení, které nás vrhá do zkorumpovaného života.

Může se zkaženost stát normalitou? Bratři a sestry, bohužel ano. Lze dýchat zkažený vzduch stejně, jako dýcháme kyslík. To je ale normální, namítnete, když chcete, abych vám něco rychle vyřídil, co mi za to dáte? Je to normální, ale není to dobré, je

to špatné! Co vede do této zkaženosti? Jediné: bezstarostnost, která se obrací výhradně k péči o sebe sama. Právě tudy vstupuje do života zkaženost, která jej přivádí do záhuby. Zkorumpovanost čerpá značný prospěch z této nedobré lehkomyšlnosti. Když se člověku vše daří a nezáleží mu na druhých, tato bezstarostnost utlumuje jeho obranyschopnost, zatemňuje svědomí a – leckdy bezděky – z nás činí spoluviníky. Zkaženost se totiž nikdy nepohybuje osamoceně, člověk má pokaždé spoluviníky, protože korupce se stále více rozšiřuje.

Stáří se ocitá ve vhodném postavení k tomu, aby odkrylo podvod této standardizace života, posedlého požívačností a zbaveného niternosti, života ochuzeného o myšlení, obět, zvnitřnění, krásu, pravdu, spravedlnost, lásku. Výjimečná vnímavost stařeckého věku k projevům pozornosti, hnutím mysli a

citům, které nás polidšťují, by se měla stát posláním mnohých seniorů a jejich volbou z lásky vůči novým generacím. Je na nás, abychom byli na poplach: „Dejte si pozor na zkaženost, která nikam nevede“. Dnes se žádá moudrost starců, abychom se obrátili proti korupci. Nová pokolení od nás, starých lidí, očekávají slova, která by byla prorocká a otevřela cestu novým perspektivám, ležícím mimo tento lehkomyšlný zkažený svět, uvyklý úplatkářství. Boží požehnání si volí stáří právě kvůli tomuto natolik lidskému a polidšťujícímu charismatu. Jaký smysl má mé stáří? Každý z nás seniorů se na to může tázat. Smysl spočívá v tomto: z vlastní zkušenosti prorocky upozornit na korupci jako na nikam nevedoucí cestu. My stáří máme být proroky odsuzujícími zkaženost, jako to učinil Noe ve své době, protože jemu jedinému Bůh důvěřoval. Ptám se vás všech i sám sebe: Mám srdce

sdostatek otevřené proto, abych dnes prorokoval proti zkaženosti? Je špatné, když si staří lidé uchovají tytéž zkažené návyky ze svého mládí. Pomysleme na biblický příběh o Zuzaniných soudcích, kteří jsou příkladem nemorálního stáří. S takovým stářím nelze prorokovat před mladými generacemi.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
stari-jako-pramen-lehkomyslne-
mladosti/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/stari-jako-pramen-lehkomyslne-mladosti/) (06.08.2025)